

ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ВІДДІЛЕННЯ ЛІКАРНІ»: КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД

Юфименко В.Г., Жовнір М.М.

Полтавський державний медичний університет

Розглядаються умови формування фахової українськомовної комунікативної компетенції здобувачів освіти ЗВО медичних спеціальностей через зорієнтовані практичні заняття на медичні теми, зокрема вивчення лексики на позначення відділень лікарні, систем організму, органів, хвороб і травм та їхніх симптомів. Визначаються пріоритетності комунікативного підходу у вивченні української мови через підбір інтерактивних методів і прийомів навчання, використання яких максимально сприяє розвитку вмінь і навичок спілкування.

Ключові слова: вища медична освіта, комунікативний підхід, українська мова як іноземна

The conditions for the formation of professional Ukrainian-language communicative competence of medical specialty students through focused practical classes on medical topics, including the study of vocabulary to denote hospital departments, body systems, organs, diseases and injuries and their symptoms. The priorities of the communicative approach in the study of the Ukrainian language are determined through the selection of interactive teaching methods and techniques, the use of which maximally promotes the development of communication skills.

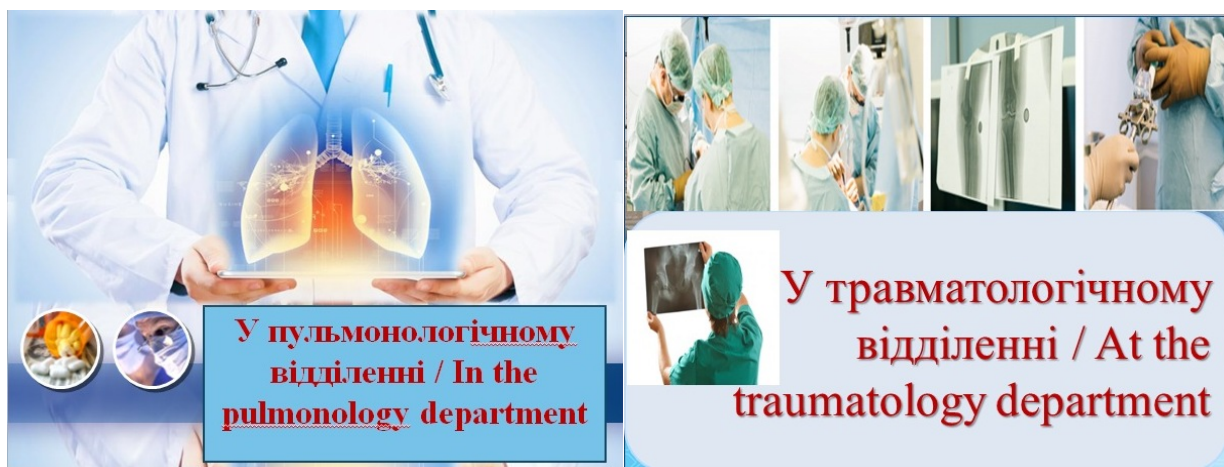
Key words: higher medical education, communicative approach, Ukrainian as a foreign language

Вивчення української мови як іноземної в закладах вищої освіти полегшує адаптацію іноземних здобувачів освіти, передбачає набуття

компетенцій, необхідних для ефективного спілкування в побутовій, соціокультурній сферах, а також сприяє професійному становленню [3].

На формування фахової українськомовної комунікативної компетенції здобувачів освіти медичних спеціальностей зорієнтовані практичні заняття на медичні теми [6]. Викладачами кафедри українознавства та гуманітарної підготовки ПДМУ розроблений потужний комплекс навчально-методичних матеріалів у вигляді мультимедійних презентацій до практичних занять: «Медична освіта в Україні», «Система охорони здоров'я в Україні», «У поліклініці», «Хвороби. Травми», «Лікарня. Стаціонар», «Розмова лікаря з пацієнтом», «Медична карта стаціонарного хворого», «Відділення лікарні», «Перша медична допомога» «У приймальному відділенні: первинний огляд пацієнта. Скарги хворого», «Рецепт. Медична довідка», «Аптека та медикаменти», та ін. [7].

Пріоритетність комунікативного підходу у вивченні іноземних мов передбачає підбір інтерактивних методів і прийомів навчання, використання яких максимально сприяє розвитку вмінь і навичок спілкування [9]. Під час вивчення теми «Відділення лікарні» здобувачі-іноземці вивчають лексику на позначення відділень лікарні, систем організму, органів, хвороб і травм та їхніх симптомів [2].

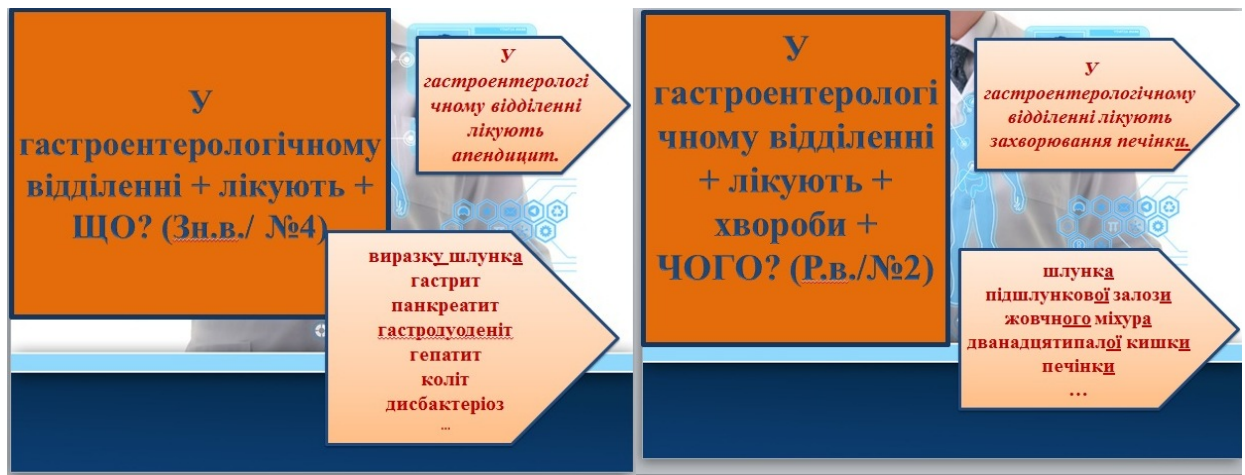
У групах із початковим рівнем володіння українською мовою доцільним є розігрування коротких діалогів (2–4 репліки) за запропонованим зразком. *Наприклад:*

- У якому відділенні лікують виразку?
- Виразку лікують у гастроентерологічному відділенні.

Або:

- Що лікують у гастроентерологічному відділенні?
- У гастроентерологічному відділенні лікують захворювання органів травлення.

Подібні завдання «запитання – відповідь» спрямовані на запам'ятовування конкретного мінімального матеріалу, зокрема **назв хвороб** (*гастрит, виразка, гепатит С, бронхіальна астма, пневмонія, міокардит, гіпертонічна хвороба, інфаркт міокарда, сечокам'яна хвороба, патологія сечового міхура, цистит, цукровий діабет, патологія щитоподібної залози, короткозорість, далекозорість, катаракта, гайморит, тонзиліт, аденоїдит*), **відділень лікарні** (*гастроентерологічне відділення, офтальмологічне відділення, отоларингологічне відділення, пульмонологічне відділення, урологічне відділення, кардіологічне відділення, ендокринологічне відділення*), **систем організму** (*ЛОР-органи, ендокринна система, органи, дихання, органи зору, органи травлення, серцево-судинна система, сечовидільна система*), а також **знахідного** (*лікують (що?)*), **місцевого** (*у якому відділенні?*) та **родового** (*захворювання (чого?)*) **відмінків** [5].

ЩО ТАКЕ ПУЛЬМОНОЛОГІЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ? / WHAT IS PULMONOLOGY DEPARTMENT?

У пульмонологічному відділенні діагностують і лікують хвороби органів дихання

The department of Pulmonology is a hospital department focusing on the prophylactic, diagnosis and treatment of the respiratory diseases

Кардіологічне відділення

У кардіологічному відділенні діагностують і лікують хвороби серця

The department of cardiology is a hospital department focusing on the prophylactic, diagnostic and treatment of the heart

Багаторазове повторення лексики, граматичних структур під час такої парної діяльності сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу і доводить їхнє використання до автоматизму [8].

На середньому етапі вивчення мови можна запропонувати лінгвістичну гру на відпрацювання конкретного мовного матеріалу, наприклад уживання в мовленні лексики на позначення хвороб та їх симптомів [10]. Спочатку іноземні здобувачі освіти ознайомлюються із симптомами захворювань.

Наприклад: Захворювання – симптоми

Пневмонія: кашель, підвищена температура, біль у грудях, задишка.

Апендицит: гострий біль справа внизу живота, набряк живота, нудота, блювання.

Гайморит: гнійні виділення з носа жовтого або зеленого кольору, головний біль, втрата нюху, підвищення температури.

Цукровий діабет: *хронічна втома, суха шкіра, спрага, повільне загоєння ран.*

Грип: *підвищена температура, головний біль, біль у м'язах і суглобах, слабкість, потовиділення, біль у горлі.*

Отит: *біль у вусі, погіршення слуху, підвищена температура, гнійні виділення з вуха.*

Бронхіальна астма: *свистяче дихання, нестача повітря, задишка, важкість у грудях.*

З'єднайте правильно / Match up correctly

1. Органи травлення
2. Хвороба
3. Будова
4. Функціонування
5. Профілактика
6. Діагностика
7. Лікування
8. ШКТ (шлунково-кишковий тракт)

A. Prevention
B. Structure
C. Digestive organs
D. Functioning
E. Disease
F. Diagnosis
G. Treatment
H. Gastrointestinal tract (GT)

1 - C

З'єднайте правильно / Match up correctly

1. серцево-судинна система
2. вена
3. артерія
4. кровоносні судини
5. кисень
6. серцебиття
7. пульс
8. передсердя
9. капіляр

A. heartbeat
B. vein
C. cardiovascular system
D. artery
E. blood vessels
F. pulse
G. oxygen
H. auricle
I. capillary

1 - C

Із метою закріплення мовного матеріалу можна провести гру таким чином: по черзі один із студентів описує, що турбує хворого, а група називає захворювання на основі симптомів. *Наприклад:* У хворого набрякла шия. Його турбує нежить і сльозотеча. Він кашляє. На шкірі помітний висип, а також хворий скаржиться на свербіж. (*Алергія*). Завдання ефективне й на етапі перевірки знань, оскільки демонструє рівень володіння словниковим запасом, уміння будувати речення, узгоджувати частини мови [5]. Моделювання ситуації «лікар – пацієнт» полягає в побудові діалого-розпитування хворого [4]. Подібне завдання передбачає творчість, розвиває навички уважного слухання та продовження бесіди, оскільки відбувається не за встановленим зразком, а моделювання ситуацій, максимально наближених до дійсності, зацікавлює студентів, активізує їхню

розумову діяльність і формує мовленнєву готовність до участі в різних комунікативних актах [1].

Загальні запитання лікаря / Common doctor's question

- ✓ На що ви скаржитесь?
- ✓ Де у вас болить?
- ✓ Як довго триває біль?
- ✓ Коли почався біль?
- ✓ Ваші родичі мають проблеми зі ШКТ?
- ✓ Вам робили операції?

- ✓ What are you complains off (on)?
- ✓ Where is your pain?
- ✓ How long does your pain usually last?
- ✓ When did your pain start?
- ✓ Has anyone in your family had digestive diseases or other health problems?
- ✓ Have you had any other illnesses or surgery before?

БІЛЬ

Види болю:

- 1) **ІНТЕНСИВНІСТЬ** (сильний (*strong*) / слабкий (*weak*);
- 2) **ПЕРІОДИЧНІСТЬ** (постійний (*constant*) / нападopodobний (*paroxysmal (attaching)*);
- 3) **ХАРАКТЕР** (гострий (*strong*) / тупий (*dull*); ниючий (*aching (nagging)*), стисний (*pressing*), шпигальний (*stabbing*).

Отже, формування вмінь і навичок діалогічного мовлення є одним із пріоритетних завдань вивчення іноземної мови й повинне відбуватися на усіх етапах засвоєння мови на основі принципів науковості, систематичності та послідовності [3]. Ефективне використання інтерактивних методів ґрунтується на принципі доступності і передбачає створення ситуацій успіху, що стимулює здобувачів освіти до навчання.

Список використаної літератури

1. Лещенко Т. О. Адаптація іноземних здобувачів освіти до української інформаційної культури / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко // Issues of practice and science : Abstracts of II International Scientific and Practical Conference, 27–29 September 2021, London, Great Britain. – London, 2021. – P. 140–142.
2. Лещенко Т. О. Використання комунікативного підходу до засвоєння стоматологічної термінології на занятті з української мови як іноземної / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 125–128.
3. Лещенко Т. Контраст взірцевої та реальної компетентнісних моделей мовленнєвої особистості сучасного лікаря-стоматолога / Т. Лещенко, М. Жовнір, В. Юфименко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного

університету. Серія: Філологія. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Вип. 48, т. 1. – С. 85–88.

4. Лещенко Т. О. Соціально-культурна адаптація іноземних студентів англійської форми навчання у процесі навчання української мови як іноземної на початковому етапі / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко // Інновації та традиції у мовній підготовці іноземних студентів : тези доп. міжнар. наук.-практ. семінару. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. – С. 140–143.

5. Лещенко Т. О. Педагогічні умови підготовки до вивчення української мови іноземними здобувачами освіти / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко // Current Trends in the Study and Teaching of Foreign Languages: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Online Conference (Poltava, 04 June 2021). – Poltava : Astraya, 2021. – P. 118–122.

6. Розвиток ключових компетенцій майбутнього медика на заняттях української мови як іноземної / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко, М. М. Жовнір, В. О. Курило // Issues of practice and science : Abstracts of II International Scientific and Practical Conference, 27–29 September 2021, London, Great Britain. – London, 2021. – P. 143–145.

7. Шевченко О. В. Особливості педагогічного спілкування з іноземними студентами / О. М. Шевченко, В. Г. Юфименко // Навчання іноземних студентів в Україні: традиції, реалії, перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції з міжнар. участю. – Полтава : ПДАА, 2015. – С. 46–50.

8. Юфименко В. Г. Особливості соціально-культурної адаптації індійських студентів / В. Г. Юфименко // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 25 березня 2021 р. – Полтава, 2021. – С. 297–300.

9. Юфименко В. Г. Соціальні мережі як ефективне середовище комунікації в мовній підготовці іноземних студентів / В. Г. Юфименко // Сучасна медична

освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.- наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.) – Полтава, 2020. – С. 272–275.

10. Юфименко В. Г. Специфіка вивчення української мови як іноземної в багатоетнічних групах медичного закладу вищої освіти / В. Г. Юфименко, В. О. Курило // Current Trends in the Study and Teaching of Foreign Languages : Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Online Conference (Poltava, 04 June 2021). – Poltava : Astraya, 2021 – P. 255–259.